

Achter-deurkes – J.J. Cremer

Gedicht geschreven op 12 juli 1863. De verblijfplaats van het handschrift is onbekend. Waarschijnlijk is het vernietigd.

1e druk in: Christelijke volks-almanak 1864 : proza en poezij verzameld door dr. E. Laurillard. Haarlem: A.C. Kruseman, 1864. p. 28-30.

2e druk in: Voor hoofd en hart: proza en poezij ontleend aan den Christelijken volks-almanak bijeenverzameld door dr. E. Laurillard: met twaalf staalgravuren. Amsterdam: Wed. J.C. van Kesteren & zoon, [ca. 1869]. Dl. 2, p. 28-30.

3e druk in: Gedichtjes. Amsterdam: G.L. Funke, 1874. p. 39-41. Vanaf deze druk onder de titel Achterdeurkes, en met kleine tekstwijzigingen.

4e druk in: Het orgel : gedichtjes, gelegenheidsstukken. Amsterdam: D. Noothoven van Goor, 1881. Romantische werken no. 14. p. 266-267.

5e druk in: Bibliotheek voor school en volk. 's Hage: Henry J. Stemberg, 1881. Dl. 6. p. 34-36.

6e druk in: Gedichtjes. Arnhem - Nijmegen: Gebroeders E. G. & M. Cohen, 1883. p. 43-45

7e druk in: Gedichtjes. Arnhem - Nijmegen: Gebrs. E. & M. Cohen, 1888. 3e druk. p. 43-45.

8e druk in: Emma Berthold en Boer en edelman. Leiden: A.W. Sijthoff, ca. 1890. 2e druk. p. 275-277. Vijftig-cents-editie, no. 23.

9e druk in: Emma Berthold en Boer en edelman. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij, [ca. 1908]. 3e druk. p. 275-277. Vijftig-cents-editie.

10e druk in: Emma Berthold en Boer en edelman. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij, [ca. 1908]. 3e druk. p. 275-277. Bibliotheek van Nederlandsche schrijvers. (n.b. 2x 3^e druk).

11e druk in: Emma Berthold en Boer en edelman. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij., ca. 1917. 4e druk. p. 275-277. Romantische werken.

Opregte Haarlemsche courant, 26 november 1863:

** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, verschijnt heden:

CHRISTELIJKE VOLKS-ALMANAK
VOOR
1864.
PROZA EN POËZY
VERZAMELD DOOR
DR. E. LAURILLARD.

Inhoud: Geene novelle, door *Johanna*. — Eene Idylle des Ouden Verbonds, door *J. J. L. ten Kate*. — Avondstille, door *C. J. van Bommel Snyck*. — Een lied van Camphuyzen, medegedeeld door *H. G. Rogge*. — Achter-deurkes, door *J. J. Cremer*. — Weer mooi weer, door *Dr. E. Laurillard*. — Mistige dagen, door *H. de Veer*. — Verlangen, door *C. S. Adama v. Scheltema*. — Geesten-herzwering, door *X.* — Judas-kus, door *A. J. de Bull*. — Zomernacht, door *W. J. Hoffdijk*. — Lied, door *C. S. Adama v. Scheltema*. — Nog eenige kandteekeningen, van *Dr. E. Laurillard*. — Snippers, door *v. d. P.* — Winterbloesem, door *S. J. van den Bergh*. — De eerste Christen-gemeente, door *J. P. Heukelom*. — Overleven, door *J. P. Hasebroek*. — Leutebloemen in een ziekenkamer, door *B. ter Haar Bz.* — Kijkjes in het leven, door *Dr. E. Laurillard*. — Het wachten, door *R. H. Graadt Jonckers*. — Daar zij licht, door *D. F. van Heyet*. — Een populair christen, door *J. Herman de Ridder*. — Twijfel, door *Dr. E. Laurillard*. — Zonnebloemen, door *J. M. E. Dercksen*. — Meidoren, door *J. P. Hasebroek*. — Vijandsheffe, door *W. H. S.* — Twee kransen, door *Dr. E. Laurillard*. — Uit het leven, door *Erica*. — Gebed, door *N. Kap Pen*. — Iets over de Voorzienigheid, door *Dr. E. Laurillard*.

Met vier staalgravuren.

Prijs gebonden ..... f 1.50.
ingen^d ..... " -90.

Rotterdamsche courant, 26 november 1866:

Tweede Voordracht
 van den Heer **J. J. CREMER**, op Donderdag
 den 29 November a. s., des avonds ten 8 ure *precies*,
 in de Leeszaal van de Maatschappij tot Nut van 't
 Algemeen. — Onderwerpen: **Naar Omhoog.** —
De Betuwsche Neef. — **Achter deurkes.**
 Toegang-Biljetten voor het Lijwonen dezer Spreek-
 beurt zijn à / 1.25 te bekomen bij de Boekhandelaren
 M. J. MENSING, Hoogstraat, VERBRUGGEN &
 VAN DUYM, Hoofdsteeg, en M. WIJT & ZONEN,
 Beursplein, en des avonds aan de Zaal.

Nieuws van den dag, 19 maart 1872:

ODÉON.
 VOORDRACHT van den Heer
J. J. CREMER.
 Op DONDERDAG 21 MAART des avonds
 ten 8 uren.
 't LOT IN DEN KERKBUIL,
 (Scheveningsche Novelle);
 't ZUNNEKE en 't MAANTJE,
 Betuwsch Klaverblad en **Achterdeurkes.**
 Plaatsen kunnen aan het loktal bespro-
 ken worden Woensdag en Donderdag van
 10—3 uur. (160)

Algemeen handelsblad, 23 maart 1872:

De bezoekers van *Odéon* hebben gisteren weder zich
 kunnen vergasten aan eene voordracht van onzen ta-
 lentvollen landgenoot J. J. **Cremer**. Ook ditmaal had hij
 niet eene enkele zijner novellen, maar eene reeks van
 kleinere scheppingen gekozen.
 Zij werd geopend door het gedicht: „'t Zunneke en
 't Maontje,” daarop volgden (Scheveningsche) novelle:
 „'t Lot in den Kerkbuil” en het gedicht „Achterdeur-
 kes.” Vooral dit laatste is een juweeltje en ook de
 beide voorgaande stukjes, ofschoon van te beperkt kader,
 om den auteur gelegenheid te geven tot de fijne ka-
 rakterteekening, die men in zijne grootere werken be-
 wondert, vonden algemeenen bijval. Na de pauze werd
 het bekende Betuws Klaverblad voorgedragen.
 Te zeggen, dat mimiek en stembuiging wederom voor-
 treffelijk waren is eigenlijk overbodig, maar zelden nog
 kwam dit buitengewoon talent van voordragen zoo goed
 uit als bij deze drie laatstgenoemde tafereeltjes. Met
 de allereenvoudigste middelen verkreeg de spreker hier
 een treffend effect. In dezen winter zullen wij **Cre-
 mer** wel niet meer te hooren krijgen, maar de warme
 toejuichingen van het publiek bewijzen voldoende, dat
 zijne terugkomst in het volgende seizoen voor zeer velen
 eene bij uitstek welkome tijding zal zijn.

Nieuws van den dag, 24 september 1884:

Nog eens! De Commune!
Geweld! Moord! Brand! Oproer!

Van vele zijden ontvingen wij het verzoek om alleen het **Prachtplaatwerk Het Vermoorde Parijs**, met andere Premiën, dan met Papier en Enveloppen aan te bieden, omdat alle liefhebbers van boeken geen idee hebben om zooveel Papier en Enveloppen er bij te ontvangen. Wij voldoen heden aan dat verzoek en bieden dus aan:

Het buitengewoon fraaie werk: **HET VERMOORDE PARIJS** (de Commune in 1871), door GERARD KELLEK. Bewerkt volgens de beste bronnen en na eigen aanschouwing. Vol met fraaie Platen, groot kwarto formaat, gebonden in fraaiet rood linnen Prachtband met vergulde stemfels op rug en plat, voor den buitengewoon verminderden prijs van slechts **f 1.70**.

Om echter getrouw te blijven aan onze gewoonte, geven wij bij elk Exemplaar de volgende 10 Premiën cadeau uit de bibliotheek voor het volk, onder redactie van W. P. WOLTERS.

- No. 1. Een zestiende eeuw, door H. J. SCHIMMEL.
- No. 2. Trekken uit het werkelijk leven, door A. H. v. d. HOEVE.
- No. 3. Een Alkmaarder te Praag, door Mevr. A. L. G. BOSBOOM—TOUSSAINT.
- No. 4. Een bijzonder onderhoud, door H. J. SCHIMMEL.
- No. 5. Een Concertstuk, Een poppenkastvertooning, Een lentemijmering, Een jongelui-partij, Over de belangrijkheid van de nietigheid, door den ouden Heer SMITS.
- No. 6. De Predikantsdochter, De ziende, De oude, **Achterdeurkes**, door J. J. GREMER.
- No. 7. Een Nacht op de Broeken, door J. P. DE KEIJSER.
- No. 8. Meerhuizen en de Kaninefaat, door A. DROST.
- No. 9. Bij het slot te Wijk bij Duurstede, door Mejuffrouw

Rotterdamsch nieuwsblad, 16 oktober 1884:

HET NEUSJE VAN DEN ZALM.

Tien Stuks van de meest gevierde auteurs voor slechts **f 1.65** en daarbij Cadeau een fonkelnieuw exemplaar van de Camera Obscura door Hildebrand. En bovendien alles franco te huis door geheel het land. Ja! Ja! 't Is waar! Van Bosboom Toussaint, van Schimmel, van Hasebroek, van Cremer, van De Keyzer, van Beets, van den oude Heer Smits, enz. Let dus wel op:

- No. 1. Een Zestiende Eeuw, door H. J. SCHIMMEL.
- No. 2. Trekken uit het werkelijke leven, door A. H. VAN DER HOEVE.
- No. 3. Een Alkmaarder te Praag, door Mevr. A. L. G. BOSBOOM—TOUSSAINT.
- No. 4. Een bijzonder onderhoud, door H. J. SCHIMMEL.
- No. 5. Een Concertstuk, Een Poppenkastvertooning, Een lentemijmering, Een jongelui-partij, Over de belangrijkheid van de nietigheid, door den OUDEN HEER SMITS.
- No. 6. De Predikantsdochter, De ziende, De oude, **Achterdeurkes**, door J. J. CREMER.
- No. 7. Een nacht op den Broeken, door J. P. DE KEIJSER.
- No. 8. Meerhuizen en de Kaninefaat, door A. DROST.
- No. 9. Bij het Slot te Wijk bij Duurstede, door E. J. HASEBROEK.
- No. 10. Nabij en in Rome, door J. Ph. KOELMAN.

Alle tien bij elkander voor den bespottelijk lagen prijs van slechts **f 1.65** en daarbij Cadeau

DE CAMERA OBSCURA DOOR HILDEBRAND.

Fonkelnieuw gaaf exemplaar van de laatste Volksuitgave. Overal kost dit werk **f 1.50**. Niemand kan of zal het u minder geven. Bij ons evenwel geheel cadeau bij een pakket van 10 stuks, dat reeds op zich zelf zoo schreeuwend goedkoop is. Alles franco te huis, zonder verhooging voor vracht; tegen toezending van Postwissel of à contant bij **GE-BROEDERS KOSTER, Leliegracht 28, Amsterdam.** 36953

De tijd, 25 november 1884:

HET
St Nicolaas Postpakket

voor **f 0.95.**

f 0.95. Neg ntiën Stuivers. f 0.95.

Dat hebben we nog be-
waard, dat is dol goedkoop,
zoo een mooi pak is nog niet
door ons, noch door anderen
aangeboden. 5 mooie Wer-
ken voor iedereen en voor
allen. Ieder Werk, allen in
fraaije omslagen, is ruim
/1 waard. Het pakket van
/0.95 bevat:

Ten eerste. Wonderbare Avonturen
van den BARON VAN MUNCHHAU-
SEN, de groote, mooie, aardige en
grappige geschiedenis voor jong en
oud van MUNCHHAUSEN. Met keuri-
gen omslag.

Ten tweede. De compleete Gedichten
van CREMER. Die alleraardigste, gees-
tige, luimige en ernstige Gedichten,
't erste Kind', 't Zwanke en
't Moantje', 'De Ziende', **'Achter-
deurkes'**, 'Harmen en Kloos' enz. enz.

Ten derde. De grappige Goochelaar,
alleraardigste stukjes voor twee of een
persoon uit te voeren, bijna 200 stuk-
jes in getal.

Ten vierde. Verzameling van meer
dan 400 grappige Anecdoten, schalk-
sche Antwoorden, koddige Kluchten
en wonderlijke Voorvallen.

De standaard, 27 november 1884:

Het St. Nicolaas Postpakket

voor f 0.95.

f 0.95   NEGENTIEN   f 0.95
                  STUIVERS.

Dat hebben we nog bewaard, dat is dol goedkoop, zoo een mooi pak is nog niet door ons, noch door anderen aangeboden, 5 mooie werken voor iedereen en voor allen. Ieder werk, alle in fraaie omslagen, is ruim f1. — waard. Het Pakket van f0.95 bevat:

Ten Eerste. Wonderbare avonturen van den **BARON VAN MUNCHHAUSEN**, de sproote, mooie, aardige en grappige geschiedenis voor jong en oud van **MUNCHHAUSEN**. Met keurigen omslag.

Ten Tweede. De complete gedichten van **CREMER**. Die alleraardigste, geestige, luimige en ernstige gedichten: »'t eerste Keind», »'t Zonneke en 't Moantje», »De Ziende», »Achterdeurkes», »Harmen en Kloas» enz. enz.

Ten Derde. De grappige Goochelaar, alleraardigste stukjes voor twee of een persoon uit te voeren, bijna 200 stukjes in getal.

Ten Vierde. Verzameling van meer dan 400 grappige anecdoten, schalksche antwoorden, Koddige Kluchten en Wonderlijke voorvallen.

Ten Vijfde. Verzameling van Poëzie. De mooiste gedichten en uitmuntende voordrachten. Verzen van Boets, v. Zeggelen, de Génestet, Boswel, Tollens, Bogaers, enz. enz.

Dat heele pak 5 gloednieuwe werken voor f0.95 franco aan huis, het is goedkoop, dol goedkoop, maar omdat het St. Nicolaas is, hebben wij nu eens een extraatje als St. Nicolaaspakket. Met zende een Postwissel van f0.95 en zette daarop »St. Nicolaas Postpakket.»

Algemeen handelsblad, 15 januari 1885:

Twee Pakketten.

No. 1. HOE IS HET MOGELIJK! DE TIEN VOOR EEN GULDEN.

Ziedaar een Pakket Boeken, zoo mooi als het maar ooit aangeboden is. Er zijn Drie deelen van **CREMER** bij, die alléén een Gulden het stuk waard zijn! Luister!

1. **Betuwsche Novellen** van J. J. **CREMER**. Een Betuwsch Landman met zijn Zoon op reis naar de Amsterdamsche Kermis. Wiege Mie. De oude Wessels en zijn Gezin. De Regte Jozef. Deine Meu.

2. **Novellen** van J. J. **CREMER**. De Predikantsdochter. De Ziende. De Oude, **Achterdeurkes**.

3. **Een nacht op den Brocken**. Novelle door J. P. **DE KEIJSER**.

4. **Een Reisgezelschap I**. Een zoogmoeder. Een vriend van den huize; door J. J. **CREMER**.

5. **Een Reisgezelschap II**. Ritter's Hans. De Fransche komiek en de Douairière. Het einde.

6 en 7. Twee **Fabelboekjes** voor Kinderen met fraai gekl. Plaatjes.

8 en 9. Twee keurige **Spreukjesboekjes** met fraai gekl. Plaatjes.

10. Een alleraardigst **Beestenboek** met Verhalen en Platen voor de lieve jeugd.

Al de werken van J. J. **CREMER**, in dit Pakket voorkomende, zijn niet in den z. g. Overbetuwezen tongval, doch in goed, voor iedereen leesbaar Hollandsch geschreven.

Tegen toezending van **f 1.10** per Postwissel of Postzegels, dus met **10 Cts.** verhoging (t'hoest ons zelf 15 Cts) leveren wij dit bij uitstek fraaie Pakket ook franco door geheel het land.

NO. 2. EEN TWEEDE WONDERPAKKET VOOR Slechts 50 Cts

De standaard, 27 november 1888:

2. DICHTBUNDEL van J. J. CREMER.
Alle Overbetuwsche Gedichten. Dit aardige bundeltje bevat alle Overbetuwsche gedichten, die Cremer vervaardigde; duizenden exemplaren verkochten we reeds met succes. Het zijn de aardige en welbekende verzen:
 »'t Eerste kiend", »'t Zunneke en 't moantje", »Wat Willem van 't blommeke zeit", »De ziende", »Achterdeurkes", »De rijke", »De oude", »Joapik Peter van Huunse op de zulvere brullest van den Dammenei van Randik", »Harmen en Kloas" enz. enz.

3. DICHTBUNDEL van Nederlands Voor- naamste dichters, bevat o. m. fraaie dicht- stukken en geschikte voordrachten van N. Beets, v. Zeggelen, Tollens, Boswel, Bogaers, v. d. Berg e. a.

Arnhemsche courant, 29 januari 1889:

voor EEN GULDEN.

No. 1. Dichtwerken van J. J. CREMER *Alle Overbetuwsche Gedichten.* Dit aardige bundeltje bevat alle Overbetuwsche Gedichten die CREMER vervaardigde; duizenden exemplaren verkochten we reeds met succes. Het zijn de aardige en welbekende verzen:
 »'t Eerste kiend," »'t Zunneke en 't maantje," »Wat Willem van 't blommeke zeit," »De ziende," »Achterdeurkes," »De rijke," »De oude," »Joapik Peter van Huunse op de zulvere brullest van den Dammenei van Randik," »Harmen en Kloas,"

Nederlandsche spreekwoorden, 1e deel, 1923 1925:

Sewel geeft op bl. 43: Een agterdeur open houden, *to make use of a reserve*; Halma, 16: Hij houd altijd eene achterdeur open, *il se reserve toujours une défaite toute prête*. Zie ook Van Effen's *Spectator*, IV, 8; XII 62 en 235; Tuinman I, 233; Harreb. I, 128 a; *Waasch Idiot*, 47: *Eene goede achterdeur hebben*, iemand hebben, die in den nood u helpt en ondersteunt; *Antw. Idiot*, 120: *Achterpoort*, uitvlucht; Teirl. 10: *Achter deure*, toevlucht, ook: erfenis; Cremer, *Gedichtjes* (Amst. 1874), bl. 39: *Achterdeurkes*, met het slot:

Welbegrepen hiew Janboer zooveul ie kos
 Bij al z'n doen en achterdeurke los,
 En 't zeggen is dat ie lêft ien 't stil verhoppen:
 Dat de hemel ook zet van die deurkes open.

Laatst bijgewerkt: 24 februari 2022.

www.jacobcremer.nl